

Bulletin

Amptelike nuusbrieff van die Munisipaliteit Overstrand

MUNISIPALE KONSEP-BEGROTING VIR 2013/2014

STERK STYGING IN INKOMSTE BENODIG, MAAR GROTER DOELTREFFENDHEID BEOOG

'n Dubbelsyferpersentasiestyging in inkomste sal in die volgende finansiële jaar nodig wees om te verseker dat die Munisipaliteit Overstrand finansiële gesond bly, maar dit sal gepaard gaan met 'n groot poging om effektiwiteit te verhoog.

Dit was die kernboodskap van rdl Ben Solomon, Burgemeesterskomiteelid vir Finansies en Ekonomiese Ontwikkeling, en die Direkteur van Finansies, mnr Henk Kleinloog, by die bekendstelling van die konsepbegroting vir 2013/2014 aan die Overstrand Munisipale Adviesforum op 3 April 2013.

Die voorgestelde inkomstebegroting kom op R748 miljoen ('n styging van 13.75 persent teenoor 2012/2013) te staan, die uitgawebegroting op R829 miljoen ('n styging van 9.26 persent) en die kapitaalprojektebegroting op R104 miljoen ('n afname van 37.5 persent).

Die verskil van R81 miljoen tussen die inkomste- en uitgawebegrotings is die gevolg van tegniese voorsienings vir depresiasie en ander items wat nie die munisipaliteit se kontantposisie raak nie. Die werklike kontanttoorskot sal R8 miljoen beloop.

Die algehele impak van tariefverhogings op huishoudelike rekeninge is tot onder 10 persent beperk en by nooddruftige huishoudings tot minder as 5 persent.

'n Nuwe belasting word vir onontwikkelde erwe ingestel. Belasting op kommersiële eiendom en ontwikkeling styg met 10,12 persent en dié vir residensiële eiendom en ontwikkeling met 6,94 persent. Die redes vir hierdie stygings is om hoër uitgawes en die hoër koste van die deernishulp-program te dek asook om kapitaalprojekte in die volgende finansiële jaar uit die verwagte surplus van R8 miljoen te finansier.

Volgens rdl Solomon is die mees omstrede kwessie naas die belastingkoersstygings die feit dat slegs deernisgevalle in die nuwe finansiële jaar die eerste 6kl van hul waterverbruik gratis sal kry. Ander verbruikers sal R3.50 per kiloliter daarvoor moet betaal. Dit is in lyn met die stelling wat die Minister van Finansies tydens sy Begrotingsrede vanjaar gemaak het dat gratis water nooit bedoel was vir alle verbruikers nie.

Die basiese maandelikse heffing vir elektrisiteit styg met 22 persent. Verbruikskostestygings gaan tussen 3 persent en 9 persent styg (met 'n gemiddelde van 5.27 persent).

Skoonmaakkontrakte en ander projekte ter waarde van R3 miljoen wat in die huidige boekjaar gedeeltelik deur die Uitgebreide Open-

bare Werke-program befonds is, moet in die nuwe finansiële jaar ten volle deur die munisipaliteit gedra word omdat die programfondse op nuwe projekte gebruik moet word.

Rdl Solomon het die 2013/2014 Konsepbegroting as die moeilikste een in sy sewe jaar in die raad beskryf. Stremmings is veroorsaak deur eise vir noodsaaklike instandhoudingswerk op munisipale geboue en infrastruktuur, vervangings in die verouderende voertuigvloot en stygings in lone en salarisse, wat nasionaal ooreengekom word.

Weens die groot aantal kapitaalprojekte die afgelope tyd het die onderhoudskoste van munisipale bates vinniger as die inflasiekoers gestyg.

Rdl Solomon het aangetoon dat die personeelkorps oor die afgelope 6 jaar met slegs 92 poste tot 'n totaal van 1032 toegeneem het, 'n groei van slegs 12 persent oor die volle tydperk of 2 persent per jaar. Onder meer is personeel toegevoeg tot die departemente van Omgewingsbestuursdienste (van 1 tot 12), Wets-toepassing (van 9 tot 18), Brand- en Nooddienste (van 3 tot 12) en Finansies (van 87 tot 114).

Met verwysing na kapitaalprojekte het hy gesê daar is nie surplusfondse beskikbaar nie en die munisipaliteit het nou sy veilige leningslimiet bereik. Sedert 2006 is meer as R1,04 miljard bestee op infrastruktuur, hoofsaaklik om waterbronne te ontwikkel, aanlegte vir die behande-

ling van drink- en rioolwater te bou, substasies en netwerke vir elektrisiteit op te rig en die padnetwerk te verbeter.

Rdl Solomon het bygevoeg dat die Wes-Kaapse regering oor dieselfde tydperk sowat R4 miljard geïnvesteer het in die vorm van verbeterde hospitale en klinieke, nuwe en opgegradeerde skole en padbouprojekte op die R43, die pad deur die Hemel-en-Aarde Vallei en die verbinding tussen Gansbaai en Elim.

Die publiek en ander rolspelers kon gedurende April kommentaar op die konsepbegroting, die konsep-hersiening van die GOP en verwante beleidsdokumente lewer en dit sal tydens die finale goedkeuring deur die Raad op 29 Mei oorweeg word.

EER AAN GESNEUWELDES BETOON

Burgemeester Nicolette Botha-Guthrie het tydens 'n terreinbesoek aan die Senotaaf in Hermanus op 26 Maart 2013 namens die Overstrand-gemeenskap 'n gerf proteas gelê om eer te betoon aan die Suid-Afrikaanse weermagde wat in die Sentraal-Afrikaanse Republiek gesneuel of gewond is. Die doel van die besoek was om inligting te kry vir voorstelle om die monument op te knap en uit te brei, wat na die wykskomitee, die Erfeniskomitee en ander belangheouers vir insette verwys sal word. By haar staan van links Charl Wilmans, onderbevelvoerder van die plaaslike tak van die MOTH's, Don Kearney, senior bestuuer van die munisipale administrasie in die Hermanus-area, Harvey Saayman, bevelvoerder van die plaaslike MOTH-tak en Regimentsraadslid van RWP, en Stephen Muller, direkteur van munisipale infrastruktuur en beplanning.

GRATIS FIETSTAXIDIENS VIR BESOEKERS AAN HERMANUS

'n Gratis fietstaxidiens is vroeg in April op Hermanus op 'n loodsbasis in bedryf gestel as 'n verdere toevoeging tot die unieke belewenisse wat besoekers kan ervaar op dié dorp wat reeds wêreldwyd bekend is vir uitstekende walvisbesigtiging van die wal af en met die planeet se enigste walvisroeper spog.

Die doel van die diens is nie net om besoekers te imponer met die verskeidenheid van attraksies en die gasvryheid van die dorp nie, maar ook om hulle op die drumpels van die talle opwindende winkels en ander besighede in die sakekern te besorg sonder dat hulle hoef rond te dwaal.

Terselfdertyd word werksgeleenthede geskep en vaardighede aan werklose jong mense oorgedra.

Aanvanklik sal daar net drie fietstaxi's wees wat die sakegebied van Maandae tot Saterdag tussen 09:00 en 17:00 gaan deurkruis op roetes wat nie net by die bekende bakens sal aandoen nie, maar ook die versteekte gangetjies en ompaaie sal insluit. Passasiers kan op enige

Agter van links: Adinda Jantjies (Plaaslike Ekonomiese Ontwikkeling (PEO)), Soli Madikane (Direkteur: Ekonomiese Ontwikkeling), Lorenzo Isaacs (Senior Superintendent: Verkeersbedryf), Suné Greeff (Bestuurder: Toerisme) en Chantelle Hill (PEO-beampte). Voor van links: Michellis Page, Sikholele Mvimbi en Lee-Roy Slingers. (Trappers nie op die foto nie: Yamnkela Silwana, Dylan Beukes en Avuyile Nkololwane.)

plek op- en afklím, maar daar is aangewese stopplekke langs die roetes.

Die koste van die diens sal gedra word deur deelnemende sakeondernemings, wat ook gelys sal word of 'n advertensie kan neem, na gelang van hul bydrae, op 'n kaart van Hermanus wat gratis vir besoekers gegee sal word. Na gelang van hoeveel besighede deelneem, kan die lysing so min as R30 per maand kos.

Die eerste ses taxietsryers, wat uit die munisipaliteit se databasis vir werkssoekers geïdentifiseer is op grond van hul belangstelling in die gasvryheidsbedryf, het 'n week lank opleiding ontvang om ware ambassadeurs vir Hermanus-toerisme te wees.

Kliëntediensopleiding en 'n opvoedkundige toer van Hermanus is deur die Toerismebestuurdepartement aangebied en die Verkeersdepartement het instruksie in verkeersveiligheid gegee.

Die roetes is deur die Verkeersdepartement goedgekeur en sluit die drie groot verkeersir-kels uit. Die fietstaxi is toegerus met 18 ratte, batterrygedrewe ligte en flikkerligte en spesiale remme om die fietse tot 'n veilige stilstand te bring wanneer hulle gelaai is. Elke fiets het vir twee passasiers plek.

Die fietstaxiprojek is 'n vennootskap tussen die munisipaliteit, die Uitgebreide Openbare Werke-program en Hermanus-besighede.

Vir meer inligting oor kan Mia gekontak word by 028 312 4228, 028 312 2660 of hermanusbicycl-taxi@gmail.com.

WEES ENERGIESLIM!

In die lig van stygende elektrisiteitskoste, voorsien ons u graag van nog 'n paar wenke om u in u daaglikse lewe te help om elektrisiteit meer effektief en doeltreffend te gebruik, veral gedurende spitsyke:

REKENAAR

- Skakel altyd jou rekenaar by die kragprop af.
- As jy dit in die bystand- of slaapmodus los, gebruik dit tot 50 persent van die krag wat dit gebruik wanneer dit aangeskakel is.
- Dieselfde geld ook vir ander rekenaarbykomstighede, soos modems, netwerkshakels, klankstelsels, ens.

SELFOON

- As jou selfoonbattery nie gelaai word, trek die laaier uit die muurprop uit. Onthou dat dit steeds krag trek as dit ingeplug is.
- Dieselfde geld alle ander stukke elektronika waarvan batterye gelaai moet word.

LUGVERSORGER

- Probeer om so min as moontlik 'n lugversorger te gebruik om jou slaapkamer optewarm of aftekoel. Van al die huishoudelike toestelle is dit die grootste gebruiker van elektrisiteit.

DRUKKER EN VERWANTE TOERUSTING

- Enige kantoortoerusting soos drukkers moet afgeskakel word wanneer hulle nie in gebruik is nie.
- Soos met televisiestelle wat aangelos word, mors jy elektrisiteit en plaas jy onnodige druk op jou toerusting.

BELIGTING

- Vervang so veel as moontlik van jou gewone gloeilampe met gekompakteerde fluoro-lampe (CFL's) of ligstralende diodelampe (LED's) wat baie energie bespaar.
- Die CFL lampies hou ses keer langer en LED-lampies dertig keer

langer as gewone gloeilampe.

• Die gebruik van 'n gewone gloeilamp kos jou 10c per uur, die CFL lamp 1.5c per uur en die LED lamp 0.9c per uur.

- Onthou ook deur nie-essensiele ligte af te skakel, spaar jy op die lange duur baie geld.

VERWARMER

- Om krag in die winter te spaar, maak gebruik van 'n temperatuur-beheerbare olieverwarmer of 'n gasverwarmer.
- Dit is meer koste-effektief om warm aan te trek as om 'n verwarmter te gebruik.

ELEKTRIESE KOMBERS

• In plaas daarvan om die hele slaapkamer met 'n verwarmter of lugversorger op te warm, kan 'n elektriese kombers gebruik word om jou bed snoesig te maak.

- Onthou om die elektriese kombers af te skakel voor jy aan die slaap raak. Dit is nie net gevaarlik wanneer jy slaap nie, maar jy mors ook energie.
- Trek lekker winterpajamas aan.

WARMWATERTOESTEL

• Gebruik 'n kombers vir jou warmwatoestel om elektrisiteit te bespaar.

• Insuleer warmwaterpype en stel die termostaat op 60° Celcius in die winter en 55° Celcius in die somer.

• Die beste is om jou warmwatersilinder af te skakel nadat jy dit gebruik het en so twee ure voor jy dit weer gebruik, aan te skakel. Jy sal nagenoeg 50 persent van die energie wat jou warmwatoestel gebruik bespaar en as gevolg daarvan 20 persent op jou totale elektrisiteitsrekening in die geval van een warmwatoestel.

• Stort eerder as om te bad en gebruik 'n energiebesparende stortkop.

UITKLARING KAN DEUR BOUINSPEKSIE GERAAK WORD

Die uitklaringsproses vir eiendomstransaksies by die munisipaliteit sluit 'n inspeksie van die eiendom deur bou-inspekteurs in. Die hoofdoel van die inspeksie is om vas te stel of al die strukture op die eiendom deur die Boubeheerdepartement goedgekeur is en dit sluit skuthokke, afdakke en omskakeling van motorhuise na woonstelle in, asook die handhawing van boulyne.

'n Verslag oor onwettige werk en ander ongerymdhede word aan die koper voorsien omdat hy na afhandeling van die transaksie verantwoordelik sal wees om die probleme reg te stel.

Hoewel onwettige werk nie as sulks die uitreiking van uitklaringsertifikaat sal staak nie, gebeur dit wel dat kopers van 'n transaksie onttrek omdat hulle nie van die probleme bewus was nie.

Eienaars wat van plan is om hul eiendomme te verkoop, word aangeraai om vooraf seker te maak dat daar goedgekeurde bouplanne vir al die strukture op die betrokke eiendomme is.

Rig navrae aan die Departement Boubeheerdienste deur 028 313 8089 te skakel.

MAAK SEKER OOR INKOMSTEDIENS BESOEKE

Die maandelikse besoeke van die SA Inkomstediens is 'n gewilde diens vir Overstrand-ers wat navraag wil doen oor hul belastingstatus, uitklaringsertifikaat en belastingopgawes. Gebruikers moet egter daarop bedag wees dat veranderinge aan die skedule soms op kort kennisgewing gemaak word.

Kennis van sulke verandering word aan die plaaslike koerante gegee en op die munisipale webwerf www.overstrand.gov.za geplaas. Navrae kan ook gerig word aan Jolanda Hendriks van die munisipaliteit se Direkoraat Plaaslike Ekonomiese Ontwikkeling by 028 313 8928 en ook aan die Inkomstediens by die volgende e-posadres: EngagementCT@sars.gov.za. Die volgende datums vir Inkomstediensbesoeke is 7 Mei 2013 en 4 Junie 2013. Hulle sal van 11:00 tot 18:00 by Harmonieplein op die munisipale kampus in Hermanus wees.

ITALIAANSE SIBBE OP SNARE

OAK bied 'n konsert deur 'n opwindende jong snaretrio op Vrydag 10 Mei om 19:00 in die auditorium van die Overstrand-burgersentrum aan. Die twee susters en 'n broer van Italië staan as TRIO BROZ, bekend en sal werke van Beethoven, Sibelius, Schubert en Bakalof op viool, altviool en tjello speel. 'n Aand van wonderlike musiek wag op konsertgangers!

Kaartjies kos R100 (R50 vir studente). Bespreek by BELLINI GALLERY of skakel 028 312 4988. Navrae kan ook gerig word aan OAK René du Plooy, Sekretaris, by 082 940 4238.

